

Natugle

Natuglen er den mest almindelige ugle herhjemme - og i Europa generelt, dog ikke i Irland og Nordskandinavien. Den findes også i Nordafrika og Asien, bl.a. i Mellemøsten, det vestlige Sibirien og det sydlige Kina og Himalaya.

Foto: Aage Matthiesen

Natuglen er en mellemstor ugle med en længde på 37-43 cm og et vingefang på 81-96 cm. Den er kompakt med et stort, rundt hoved, har sorte øjne og har ingen øretoppe. Uglernes øjne er ikke i stand til at bevæge sig i kraniet, men uglerne kan i stedet dreje hovedet ekstremt langt rundt - omkring 270 grader. Der kan man tale om at have øjne i nakken!

Den findes i en gråbrun og i en rødbrun variant - med svagt plettet underside med længdestriber - hvoraf den rødbrune variant er den mest almindelige herhjemme. Man kan høre dens tuden året rundt - på op til 3-4 kilometers afstand, hvis vejret er til det. Især i januar, hvor de forsvare territorium og har gang i pardannelsen.

Når det er muligt, lever natuglen udelukkende af mus - de kan også spise småfugle, men fugle udgør kun ca. 5 % af føden. I byerne, hvor mængden af mus er ringe, går det dog i højere grad ud over småfuglene. Natuglen kan tage en del regnorme i fugtigt vejr.

Natuglens øjne er opbygget på en måde, der gør, at den snildt kan se musene i næsten totalt mørke. Den ene grund er, at den har meget store øjne, og pupillen kan udvides til at dække hele øjenåbningen, og på den måde bliver alt lys opfanget. Den anden grund er, at dens hørelse er meget fin, da dens ører ikke er placeret symmetrisk på kraniet, så når en mus rasler i skovbundens blade, kan natuglen med det samme afgøre, hvilken retning lyden kommer fra.

Umiddelbart skulle man mene, at de store øjne kan give problemer om dagen, når der er så meget lys, men det generer ikke natuglen. Den ser ligeså godt om dagen, som den gør om natten, for ligesom os mennesker, indsnævrer den bare pupillen, så der ikke kommer helt så meget lys ind i øjet.

Natuglen var oprindeligt en udpræget hulruger med en forkærlighed for især gamle, hule løvtræer. Med tiden har den dog været nødt til at tilpasse sig, da mange af disse træer er forsvundet fra de danske skove. Man kan derfor med stor succes opsætte redekasser til natugler, da de gerne yngler i dem, og redekasser kan være en stor hjælp for natuglerne. Natugler er mager for livet, og de er meget trofaste overfor deres ynglepladser. Derfor holder de gerne til i samme træ både sommer og vinter. Det estimeres, at der er mellem 2000-3000 natuglepar herhjemme - formentlig endda flere.

Foto: Johan Chr. Homann

Natuglen yngler tidligt - allerede i februar kan den lægge æg, men det er mest almindeligt omkring marts. Hunnen lægger 2-6 æg, og det er også hovedsageligt hunnen, der ruger. Efter en rugetid på 28-30 dage, kommer ungerne til verden, og de forlader faktisk reden, før de er flyvefærdige - der går ca. en uges tid. Derfor vil man kunne finde natugleunger siddende på grene eller på jorden, hvor de venter på, at forældrene skal ud og jage om natten, så de kan blive fodret. De kan dog flakse lidt, og de kan også bruge klørerne til at kravle op ad træstammerne. Selv når ungerne bliver flyveklare, holder de som regel i nærheden af deres hjem i tiden efter - inden for en radius af 20 kilometer, nogle gange mere. Om natuglen får unger, afhænger af mængden af mus. I de gode museår yngler op mod 90% af ugerne, men i de dårlige

museår, forlader op mod 75% af hunnerne æggene - de kan også helt undlade at yngle.

Foto: Aage Matthiesen

Det første år, jeg boede her i Fole, hørte jeg ofte natugler kalde til hinanden. Det var rigtig hyggeligt at lytte til. Jeg har dog ikke hørt meget til natugler her i området sidenhen, men en natuglekasse er dog hængt op, og jeg håber stadig, at der en dag flytter et par beboere ind.

Skrevet af Maiken Hartung-Struer